

INLANDSVÄGEN SYD

uppföljning av åtgärdsplaneringen för 2004-2015

BAKGRUND OCH SYFTE

Under planeringen för nu gällande planer fick Inlandsvägen Syd ett gemensamt vägnummer, riksväg 26, som sträcker sig mellan Halmstad och Mora. Riksvägen har stamvägsstatus endast mellan Halmstad och Kristinehamn, dvs som det var tidigare. Återstoden till Mora ingår i det regionala vägnätet. Inlandsvägen Syd behandlas därför i två olika plannivåer, dels i den nationella planen, dels i tre regionala planer, dvs för Jönköpings och Värmlands län samt för Region Dalarna.

I början av året fastställdes såväl den nationella planen för vägtransportssystemet som de regionala planerna. Den nationella planen fastställdes av regeringen 2004-02-19 och de tre regionala planer som berör Inlandsvägen Syd fastställdes under våren. Planerna gäller för perioden 2004-2015. Nästa revideringstillfälle är inte bestämt.

Planerna behandlar såväl investeringar i ny infrastruktur som insatser för ökad bärighet samt strategier för drift och underhållsfrågor. Tidigare utredningsarbete har visat att vägens beskaffenhet har stor betydelse för dess funktion. Ojämn och sliten vägbana försämrar förutsättningarna för både den dagliga pendlingsresan och näringslivets godstransporter. Även turismen kan påverkas negativt. Av dessa skäl redovisas kortfattat hur drift och underhållsfrågorna har hanterats i planeringen.

Studien har genomförts av Lars Nilsson på Tyréns i Helsingborg på uppdrag av samarbetsorganisationen för Inlandsvägen Syd.

INVESTERINGAR**Riksväg 26 mellan Halmstad och Kristinehamn**

Del	Vägtyp	Tidigare	2004-2005	2006-2007	2008-2011	2012-2015	Senare
Brandshult-Hyltebruk	MF	x	x				
Borgunda-Skövde	MF	x	x	x			
Skövde-Mariestad	MF		x				

Kommentarer

Objektet mötesfri landsväg (MF) mellan Halmstad och Oskarsström har strukits ur den nationella planen som följd av regeringens beslutade infrastruktursatsning på Trollhättan, "Rädda Saab".

Några svåra delar av objektet mellan Brandshult och Hyltebruk har inte kunnat inrymmas inom tilldelad ram. Det handlar främst om kortare avsnitt där vägen exempelvis är klämd mellan höjdparter och vattendrag. På dessa avsnitt kan en så kallad 1+1 utformning bli aktuell, dvs ett körfält per riktning åtskilt med mitträcke. En sådan väg kan byggas på mindre vägbredd än de 13 m som minst behövs för att skapa den mer normala varianten 2+1.

Ombyggnad till 2+1 väg pågår på avsnittet mellan Skövde och Mariestad (fram till E20).

Ombyggnadsarbetet mellan Sjötorp och Spåsjön är slutfört (redovisades i planeringsunderlaget).

I länsplanen för Jönköpings län nämns inget om väg 185. Den förbifart förbi Smålandsstenar som diskuterades under planeringsarbetet återfinns inte heller i planen.

Riksväg 26 mellan Kristinehamn och Mora

Del	Vägtyp	Tidigare	2004-2005	2006-2007	2008-2011	2012-2015	Senare
Rämnen-Länsgräns Dalarna	9m		x	x	x		

Kommentarer

Ombyggnaden vid Rämnen innebär att vägen breddas till 9 m till större delen i en ny sträckning. Hastighetsstandard 90 km/tim. Den åtgärdade sträckan uppgår till ca 7 km och utförs enligt länsplanen mellan 2004 och 2009.

Längs denna del av Inlandsvägen är nuvarande vägbredd mestadels 9 m eller mindre, vilket gör att åtgärder med mitträcke inte blir aktuellt. Möjligen kan korta avsnitt, exempelvis det gemensamma avsnittet med väg 63 vid Filipstad kunna bli aktuellt.

I de regionala planerna finns summor avsatta för riktade insatser för ökad trafiksäkerhet respektive bättre kollektivtrafik. Preciserade åtgärder av denna typ har inte redovisats i planerna.

BÄRIGHET, DRIFT OCH UNDERHÅLL

Regeringens direktiv inför planeringsomgången föreskrev att en strategi skulle upprättas för bärighet, tjälsäkring och rekonstruktion. Strategin skulle gälla för det vägnät som bedöms vara viktigt för näringslivet i respektive region. I samverkan med bland annat det lokala näringslivet och länen skulle Vägverket definiera ett sådant vägnät.

Vägverket skulle också, enligt direktivet, upprätta en strategi för drift och underhåll av det statliga vägnätet. Strategin skulle upprättas i samråd med näringslivet och innehålla följande delar

- bedömning av nuvarande tillstånd på vägnätet,
- mål för drift- och underhållsverksamheten uppdelat på olika vägtyper,
- beskrivning av vad man avser att uppnå med målen,
- kostnader för att uppnå målen.

Fram till och med 2003 fanns en årlig summa för bärighetsåtgärder inom ordinarie anslag som fördelades av länsstyrelserna. Från 2004 har Vägverket övertagit ansvaret och har återigen fått ett särskilt anslag för insatser på bärighetsområdet. Följande mål och strategier har formulerats:

- De viktigaste vägarna, dvs nationella stamvägar, och mycket viktiga vägar, dvs sådana som förbinder regionscentra och knutpunkter, ska ha full bärighet året runt,
- utpekade viktiga näringslivsvägar *utan* bärighetsbrister ska också ha full bärighet året runt,
- utpekade viktiga näringslivsvägar *med* bärighetsbrister ska i huvudsak få full bärighet på alla broar under år 2011.

Riksväg 26 tillhör stamvägnätet fram till Kristinehamn och tillhör det utpekade vägnätet på avsnittet mellan Kristinehamn och Mora. Enligt redovisat underlag i den nationella planen har vissa delar av Inlandsvägen brister på avsnittet inom Värmlands län, bland annat söder om Storfors och vid Rämnen (som ju dock kommer att åtgärdas genom kommande ombyggnad).

Målstandarden för belagd väg och vinterdrift utgår från fem trafikklasser och två hastighetsklasser. Vägar med mer än 8000 fordon per dygn och skyltad hastighet 90 eller 110 km/tim tillhör exempelvis den högsta klassen med högst krav, vägar med trafikmängd mellan 4000 och 8000 samt 90 eller 110 den näst högsta klassen. För vägar med trafik som understiger 500 fordon per dygn och lägre skyltad hastighet gäller endast baskrav, vilket innebär betydligt lägre standard. Förutom den grundläggande målstandarden har följande mål formulerats:

- För nationella stamvägar och vägar med trafik över 4000 fordon per dygn gäller att målstandarden för drift och underhåll ska upprätthållas,
- för vägar som inte ingår i det nationella stamvägnätet och med en trafik under 4000 fordon per dygn, men utpekade av näringslivet som viktiga, är ambitionen att målstandarden för drift upprätthålls. För den lågtrafikerade delen av detta vägnät kan däremot en avvikelse mot målstandarden för underhåll bli nödvändig,
- efter år 2007 kommer målstandarden för drift och underhåll av det lägst trafikerade vägnätet och som av näringslivet anses vara mindre viktigt, inte att kunna upprätthållas.

Riksväg 26 tillhör stamvägnätet fram till Kristinehamn. För merparten av sträckan ligger trafikmängden över 4000 fordon per dygn, men inte särskilt mycket över, längs flera avsnitt ligger årsmedeldygnstrafiken även under 4000. På avsnittet norr om Kristinehamn tillhör vägen det utpekade vägnätet och har där en trafiknivå som huvudsakligen ligger lägre än 4000 fordon per årsmedeldygn. Samtidigt kan man konstatera att trafiknivån innebär att Inlandsvägen på detta avsnitt tillhör steg tre i standardtrappan (med avseende på trafikmängd). Viss risk kan alltså finnas att ambitionen för målstandard inte kan upprätthållas.

Förhållandena kan leda till sämre vinterväghållning, vilket inte samspelar särskilt bra med Inlandsvägens funktion som tillfartsväg bland annat till Sälenfjällen. Intressant i Vägverkets planeringsunderlag är också att trafikanternas betyg över vägunderhållet skiljer sig märkbart mellan stamvägar och regionala vägar. De nationella stamvägarna uppvisar betydligt fler "nöjda trafikanter". Det kan alltså finnas skäl att närmare bevaka hur Vägverkets planering för drift och underhåll tillämpas i fortsättningen.

EURO-RAP

Ett europeiskt samarbetsprogram Euro-Rap (European Road Assessment Programme) har inspekterat det statliga vägnätet i södra Sverige och givit vägarna stjärnor efter hur säkra eller osäkra de är (enligt en fyrgradig skala). Bakom det europeiska säkerhetsprogrammet Euro-Rap står EU, motororganisationer, vägmyndigheter och biltillverkaren Toyota.

Riksväg 26 ingår på avsnittet mellan Halmstad och Mariestad. Bedömningen varierar mellan en och tre stjärnor. Befintliga avsnitt med mittseparering har fått tre stjärnor, övriga avsnitt en eller två. Klassificeringen är bland annat tänkt att ge vägledning om "säkra vägval". Tillståndet ur säkerhetssynpunkt skulle kunna påverka vilken väg de europeiska turisterna väljer.

BILAGA

Utdrag för riksväg 26 ur den nationella planen

Riksväg 26

Riksväg 26 är en viktig förbindelse mellan södra Halland och det nordgående vägstråket E4 vid Jönköping, samt förbinder Jönköpingsregionen med Skaraborg och Värmland. Fortsättningen av riksväg 26 har koppling till riksväg 45 vid Mora. Riksväg 26 har därmed sträckningen Halmstad–Jönköping–Kristinehamn–(Mora).

Riksväg 26, Halmstad–Jönköping, 143 km

Trafiken uppgår till mellan 2 400 och 8 000 fordon per dygn. 10 km av sträckan är mötesseparerade vid ingången av planperioden. Ytterligare ca 40 km beräknas bli mötesseparerade under planperioden.

Riksväg 26, Jönköping–Kristinehamn, 195 km

Trafiken på sträckan uppgår till mellan 2 000 och 14 000 fordon per dygn. 10 km av sträckan är mötesseparerade vid ingången av planperioden. Ca 70 km beräknas bli mötesseparerade under planperioden.



Riksväg 26	Vägtyp	Kostnad mkr	Längd km	NNK	Tid- gare	2004- 2005	2006- 2007	2008- 2011	2012- 2015	Senare	Syfte Frånk TS	Kommentar
Halmstad-Oskarström	MF	70	12	1,0				x			• •	
Brändshult-Hyllabruk	MF	225	16	-	x	x					• •	
Ribbro-Mullsjö, del 1	MF	70	7	2,3				x			• •	
Ribbro-Mullsjö, del 2	MF	120	10	2,3					x	x	• •	
Borgunda-Skövde	MF	610	10	0,6	x	x	x				• •	Forsköllerat

Utöver objekten i tabellen beräknas ca 60 km väg i betydlig sträckning bli mötesseparerad under planperioden.

Riksväg 31 och 33

Riksväg 31 och 33 är en viktig tvärförbindelse i nordöstra Götaland som förbinder norra Kalmar län med Jönköpingsregionen och västra Sverige (via bland andra riksväg 40). Är delvis också en förbindelse till Gotlandstrafiken i Oskarhamn.

Riksväg 31 och 33, Jönköping–Västervik, 157 km

Trafiken på sträckan uppgår till mellan 2 000 och 8 500 fordon per dygn. 20 km av sträckan är mötesseparerade vid ingången av planperioden. Ytterligare 7 km beräknas bli mötesseparerade under planperioden.

